

Beslutningsforslag nr. B 54. Fremsat den 31. januar 1995 af Keld Albrechtsen (EL),
Søren Søndergaard (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om dansk nej til fælles mønt

Folketinget beslutter, at Danmark ikke skal være med i en eventuelt kommende fælles mønt og centralbank i EU-sammenhæng.

Bemærkninger til forslaget

I de seneste uger og måneder er der i stigende grad kommet udtalelser om, at nu må Danmark begynde at diskutere en kommende fælles mønt i EU. Dermed sættes spørgsmålstegn ved den ene af de fire undtagelser, som udgjorde Edinburgh-forliget. Sidst var det økonomiminister Marianne Jelved, som såede tvivl om det relevante i det danske forbehold.

Enhedslisten har hele tiden opfattet de fire undtagelser – herunder forbeholdet over for en kommende fælles mønt – som den pille, der skulle sukre den oprindelige Maastricht-Traktat ind, så den kunne vedtages i anden omgang af den danske befolkning i 1993. Dengang gjorde valutauroen det lettere for danske politikere og økonomer at forsikre befolkningen om, at en fælles mønt ikke var på tapetet i dette århundrede.

Nu er der et økonomisk opsving på vej – for nogle i hvert fald – som ser ud til at gælde for alle europæiske lande, og som vil vare både 1995 og 1996 ud. Dermed – siger økonomiske eksperter og ansvarlige økonomiministre – åbner der sig nu igen mulighed for, at de enkelte lande kan begynde at leve op til de økonomiske konvergenskrav, som er forudsætningen for en fælles møntpolitik.

Ifølge journalisten David Jens Adler, Europa-journalist for B.T., skulle der oven i købet eksistere en hemmelig plan for, hvordan vi ikke bare skal være med i ecu'en, men også være tildelt en nøgleposition i udviklingen af den fælles mønt.

Ifølge den nye franske EU-kommissær for økonomi, Yves-Thibault de Silguy, er der tekniske vanskeligheder at overvinde, men de psykologiske i den europæiske befolkning – dvs. både Frankrig og Danmark – er større: ». . . Derfor er det vigtigt, at vi allerede nu begynder at forberede folk på den fælles mønt. . . «

Han mener, at det teknisk er muligt allerede i 1997 at indføre ecu'en i EU-landene.

Men det vil ikke gælde alle EU-landene. Specielt de sydeuropæiske lande vil ikke have mulighed for i 1997 at leve op til de monetære og finanspolitiske krav, som et medlemskab af ecu'en vil kræve. Derfor skal de have økonomiske og politiske garantier for, at de ikke bliver glemt i udviklingen. Men det største

problem er at finde nok EU-lande, som kan levere det flertal af EU-lande, som skal til for – ifølge Maastricht-Traktaten – at lave en traktatændring med virkning allerede i 1997.

Her er det så, Danmark kommer ind i billedet, fordi de toneangivende EU-lande ikke regner med, at Sverige økonomisk kan klare betingelserne – og England tør man ganske enkelt ikke regne med politisk.

Her har vi formodentlig årsagen til, at Marianne Jelved og professor i økonomi Niels Thygesen og flere andre politiske og økonomiske autoriteter på det sidste har spillet ud med kritik af de danske forbehold. Marianne Jelved siger, at de danske forudsætninger for et nej til en fælles mønt »er afgørende ændret«, og siger dermed til udsigterne til, at en del af de øvrige EU-lande via den generelle økonomiske udvikling kan finde på at danne en fælles mønt, samtidig med at det tidligere samarbejde – EMS'en – ikke længere eksisterer, men brød sammen på grund af valutauroen for nogle år siden.

Den tyske Europa-politiker Karl von Wogau, som er formand for Europa-Parlamentets udvalg for økonomi, valuta- og industripolitik, siger i et interview i Børsen den 28. december 1994, at Danmark kan blive tungen på vægtskålen, og håber, at Danmark derfor vil tage sit forbehold op til overvejelse igen.

Med den generelle holdning i Socialdemokratiet, CD og De Radikale kan man være bange for, at disse partier allerede er ved at indstille sig på, at Danmark bør deltage i en fælles mønt. Den eneste holdning til en bekæmpelse af valutaspækulationen globalt set er ifølge disse partier på sigt at udvikle en tilstrækkelig stærk mønt og centralbank i EU, som kan hamle op med de milliardtunge udenlandske spekulanter.

Det ses tydeligt i de bemærkninger, som Marianne Jelved er kommet med i forbindelse med hendes afvisning af et samarbejde med SF, da SF ikke i tilstrækkelig grad er økonomisk ansvarlige – dvs. accepterer ikke at udfordre de globale spekulanters angreb på alle valutaer, hvis regeringer ikke fører en klar markedsøkonomisk politik og undlader at pille ved kapitalens suveræne ret til at sætte dagsordenen for de økonomiske og politiske beslutninger.

Marianne Jelved gør det med sine udtalelser sværere for den danske regering at føre en valutapolitik i overensstemmelse med danske interesser. Hun giver netop valutaspekulanterne grund til at tro, at Danmark er på vej ind i ecu'en, og svækker dermed den danske valutapolitik. Det ville være mere rimeligt at fastholde det nuværende - fleksible - samarbejde, der kom i stand mellem de europæiske lande efter EMS'ens sammenbrud, hvor kurserne har mulighed for at flyde inden for brede bånd.

Danmark behøver ikke af kortsigtede valutariske grunde at være med i den eventuelt kommende ecu, men kan fortsat lade sin kurs bestemme i forhold til D-marken og den finanspolitiske situation for Danmark.

De mange problematiseringer af en svækkelse af den danske økonomi og krone virker politisk bestemte for at gøre det muligt i løbet af de næste par år at presse en dansk tilslutning igennem for at deltage i oprettelsen af den fælles centralbank og mønt.